

Renovació dels òrgans judicials o lluita pel seu control?

Resulta difícil tractar qualsevol assumpte de caràcter econòmic, polític o social sense que en un moment o altre s'hagi de parlar dels tribunals i de la judicatura en general. La deriva que en el seu moment va encetar el PP amb la recollida de signatures per les cantonades de les ciutats, a fi de presentar un recurs contra l'Estatut de Catalunya del 2006 al Tribunal Constitucional i que avui han sigut tant Ciutadans com Vox, de posar davant de qualsevol qüestió que els hi resulti contrària als seus interessos, i que no puguin resoldre amb el suport dels vots obtinguts, es recorre al suport de certs tribunals, amb la confiança que obtindran resultats favorables més efectius i duradors, fent seva la frase de Santiago Rusiñol: "Quan un home demana justícia és que vol que li donin la raó".

El control que tenen o creuen tenir aquests partits polítics en certs nivells dels òrgans decisoris de l'Estat, ha portat que un assumpte tractat en qualsevol dels diferents estaments polítics, ja sigui al Congrés dels Diputats o en qualsevol de les cambres autonòmiques, i fins i tot municipals, que no s'adapti als seus criteris o interessos partidistes, hagin de passar pel sedàs dels tribunals a través de la presentació de qüestions prèvies, recursos o denúncies, que els hi permet que bloquegin, suspenguin o fins i tot declarin nul·les les resolucions, els acords o les lleis votades majoritàriament pels representants polítics.

Aquesta situació, que és causada pel predomini de membres dels òrgans judicials, amb criteris favorables als partits d'ideologia de dreta, té el seu origen, i és la conseqüència de la redacció de la Constitució Espanyola, que tant diuen tots aquests partits defensar. Quan es va redactar, el criteri dels seus redactors, els anomenats pares de la Constitució, era que funcionés tant el Congrés com el Senat, com un sistema bipartidista imperfecte, és a dir que hi hagués dos grans partits (un de dreta i un altre d'esquerra, definicions que avui podríem matisar) i alguns partits residuals i territorials.

Amb aquesta pauta, van establir un procediment per fer els canvis dels òrgans de l'Estat, amb unes majories qualificades de les tres cinquenes parts dels membres de les cambres. Entenent que, amb la voluntat d'ambdós grups es podria fer els nomenaments que més els hi agradessin. Potser, creien, que s'ho podrien distribuir amicalment els membres i el poder/ascendent que sobre ells podia comportar. El que aleshores van entendre com una distribució del poder, s'ha convertit amb el temps en una lluita pel control de cada un dels òrgans.

La conseqüència ha estat la paràlisi en la renovació de tots els òrgans que requereix aquesta majoria qualificada i les derivades de les seves actuacions. Actualment hi ha la cúpula des d'òrgans judicials amb els càrrecs vençuts i pendants de nous nomenaments. Des de desembre de 2018, està caducat el mandat del CGPJ, màxim òrgan de la judicatura. L'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD), està pendent de renovació dels seus membres, des de juliol de 2019. El defensor del Poble, té el seu càrrec en funcions des del 2017. El Tribunal de Comptes, del que tant s'ha parlat (i se seguirà parlant en els mesos vinents), tenen tots els membres el mandat vençut, i el TC del que, segons una enquesta de la revista *Econòmic & Jurist* el 72,3% dels juristes creu que no és un òrgan independent, té pendent de renovació un terç dels seus membres des de 2019. Malgrat això, tots segueixen actuant com si els seus càrrecs i nomenaments estiguessin plenament actius.

Amb aquest escenari, no és d'estranyar la percepció de manca d'independència judicial que tenen els ciutadans de l'Estat, que ho situen en el sisè lloc més dolent de tota la UE, tan sols van davant Hongria, Eslovàquia, Polònia, Bulgària i Itàlia. De manera recurrent com si fos el riu Guadiana, el govern de l'Estat, posa sobre la taula la renovació de tots aquests càrrecs, però es troba amb la immobilitat del PP, que donat que la major part dels membres que hi ha en els diferents òrgans,

els van nomenar ells quan estaven en majoria al Congrés dels Diputats, no ho volen fer, endarrerint tot el que poden qualsevol canvi.

Dir que no es posen d'acord no és més que un eufemisme, la realitat és que no volen perdre el poder que l'hi dóna aquesta situació. Potser esperen a les pròximes eleccions en què confien (tot i que qualsevol previsió és pura entelèquia) guanyar i renovar-ho novament dominant ells els nous càrrecs. Malgrat això se segueix des del Gobierno, parlant de la plena independència judicial.

Sembla amb una visió senzilla de la situació, que els canvis no es fan perquè el PP creu que no li convé fer-los. En aquesta situació sorgeix una pregunta: si tots els òrgans són independents, per què hi ha aquest interès a mantenir els membres actuals? No foren igualment independents els nous nomenats? La resposta sembla òbvia, ningú vol perdre control, ni poder. Però atenent a les raons que semblen dominar les decisions del PP, i aquest sistema de nomenaments del que el PSOE va ser part important, també sorgeix una altra pregunta. Si la situació fos la contrària, és a dir que la major part dels membres de tots aquests òrgans haguessin estat nomenats pel PSOE. Aquest estaria tan disposat a fer els canvis, com ara vol, o faria el que ara critica?